

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

361

Vragen van de leden **Paternotte** (D66), **Aukje de Vries** (VVD), **Kuiken** (PvdA) en **Van den Berg** (CDA) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *doelgroepen die aanzienlijke moeite hebben met het verkrijgen van een coronatoegangsbewijs* (ingezonden 29 september 2021).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 18 oktober 2021).

Vraag 1

Kunt u uiteenzetten welke doelgroepen momenteel een beroep doen en mogen doen op de GGD Utrecht om een coronatoegangsbewijs (ctb) handmatig te maken met behulp van een identiteitsbewijs en elders verkregen vaccinatiebewijs?

Antwoord 1

Op dit moment kunnen mensen die gevaccineerd zijn buiten de EU een DCC en een coronatoegangsbewijs verkrijgen via de uitzonderingsroute bij GGD regio Utrecht. Voorwaarde is wel dat zij woonachtig zijn in Nederland of een Nederlandse nationaliteit hebben. Ook studenten en expats van buiten de EU die elders gevaccineerd zijn maar in Nederland woonachtig, vallen in principe binnen deze doelgroep. Er wordt momenteel verkend of mensen uit deze groep die aannemelijk kunnen maken dat zij woonachtig zijn in Nederland en nog geen BSN hebben, ook geholpen kunnen worden. Ik verwacht deze oplossing op korte termijn te realiseren.

Dat voor deze doelgroep de vaccinatiebewijzen kunnen worden omgezet naar een DCC/Ctb vloeit voort uit de Europese verordening over certificaten met betrekking tot COVID-19. In het Tijdelijk besluit DCC en de Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 is vastgelegd dat op dit moment alleen de GGD regio Utrecht deze bijzondere service verricht.

Vraag 2

Van welke andere doelgroepen krijgt u signalen dat het nog altijd lastig is om een ctb aan te maken?

Antwoord 2

Het is mij bekend dat er doelgroepen zijn die moeite hebben met het verkrijgen van een coronatoegangsbewijs. Op het gebied van vaccinatiebewijzen gaat het hierbij om mensen die de eerste prik in een ander EU-land dan Nederland hebben ontvangen of mensen die in het buitenland geen

vaccinatiebewijs hebben ontvangen. Ook zijn er doelgroepen die problemen ervaren door bijvoorbeeld dataproblemen of door het niet beschikken over een BSN. Voor deze doelgroepen zoek ik op dit moment naar oplossingen. Verder zijn er mensen die zich om medische redenen niet kunnen laten vaccineren of testen.

De groep die niet gevaccineerd kan worden én niet getest kan worden, is zeer waarschijnlijk erg klein. Sinds 6 oktober is een pilot georganiseerd bij de GGD regio Utrecht voor mensen die vanwege een beperking of een ziekte geen test kunnen ondergaan.

Het doel van deze pilot is meerzijdig:

- a. De doelgroep beschrijven; tot nu toe is het lastig gebleken om deze groep mensen met goede criteria af te bakenen. Dit belemmert het opstellen van het benodigde protocol. De uitkomst van de pilot zal leidend zijn in de beslissing óf, en zo ja wélke structurele oplossing er voor deze groep mogelijk is.
- b. Onderzoeken of een minder belastende testmethode uitkomst kan bieden. Kan een betrokkene alsnog getest worden, bijvoorbeeld met minder belastende testmethoden, zoals de enkele keel- of enkele neus afname, dan biedt dat altijd meer veiligheid voor de persoon in kwestie als ook voor diens omgeving dan niet testen ook al zijn deze methoden minder betrouwbaar dan de antigeen sneltest.

Er is voor de duur van de pilot een beperkt aantal afspraken per dag beschikbaar, vanwege de intensieve betrokkenheid die deze aanpak vergt. Gelet hierop worden voor deze pilot gericht personen benaderd die zich hierover eerder al bij de rijksoverheid of de betreffende koepelorganisaties – onder andere van mensen met een verstandelijke beperking – hebben gemeld, en wordt hen gevraagd deel te nemen.

Vraag 3

Klopt het dat er momenteel voor mantelzorgers nog altijd lastig is om voor hun naasten een ctb aan te maken of is dit inmiddels opgelost?¹ Zo ja, waar kunnen zij terecht? Zo nee, wanneer heeft u dit voor deze groep opgelost?

Antwoord 3

Het artikel waarnaar u verwijst beschrijft het inloggen met DigiD en gebruik van DigiD-machtigen. Bij het aanmaken van een ctb is bewust gekozen om ook andere aanvraagroutes beschikbaar te stellen. Hiermee is het voor meer mensen mogelijk om een ctb aan te vragen, ook zonder DigiD. Mantelzorgers die voor hun naasten een ctb aan willen maken, kunnen dit namelijk ook telefonisch via bijvoorbeeld het publieksinformatienummer coronavirus (0800–1351) aanvragen waarbij een papieren bewijs wordt thuisgestuurd.

Vraag 4

Wat is momenteel de wachttijd voor mensen die (deels) in het buitenland gevaccineerd zijn om bij de GGD Utrecht een coronatoegangsbewijs (ctb) te krijgen?

Antwoord 4

Op dit moment is er bij de locaties van GGD regio Utrecht een wachttijd van maximaal zes werkdagen.

Vraag 5

Is er inmiddels wel opgeschaald op deze locatie omdat u aangaf dat dit tot afgelopen weekend nog niet was gebeurd en gegeven het feit dat reeds 14.000 mensen alhier geholpen zijn?

Antwoord 5

Ja. De GGD regio Utrecht is (tijdelijk) opgeschaald om meer aanvragen te kunnen verwerken. Er zijn nu drie locaties, twee in de stad Utrecht en één in Nieuwegein.

¹ Max Meldpunt, 20 november 2020, «Mantelzorgers en bewindvoerders in de knoop met DigiD» <https://www.maxmeldpunt.nl/digitalisering/mantelzorgers-en-bewindvoerders-in-de-knoop-met-digid/>

Vraag 6

Kunnen ook toeristen, internationale studenten en bezoekers – waaronder die van buiten de EU – gebruik maken van de locatie in Utrecht? Zo nee, is het dan wenselijk dat zij op kosten van de Nederlandse belastingbetaler elke 24 uur een negatieve test moeten afnemen terwijl zij volledig gevaccineerd zijn?

Antwoord 6

Alleen personen die gevaccineerd zijn buiten de EU en die woonachtig zijn in Nederland of een Nederlandse nationaliteit hebben, kunnen gebruikmaken van de locaties in Utrecht. Mensen die niet aan deze voorwaarden voldoen en dus geen coronatoegangsbewijs (op basis van vaccinatie) kunnen aanvragen, moeten op een andere wijze aan kunnen tonen dat zij een verlaagd risico lopen besmet te zijn, bijvoorbeeld met een testbewijs. Alleen op die manier kan voor ondernemers en bezoekers een zo veilig mogelijke omgeving worden gecreëerd. Bij de oplossingen voor deze groep moet het totale risico in ogenschouw genomen worden, om te voorkomen dat ook niet-gevacceerde groepen of groepen met een niet bij de EMA of WHO goedgekeurd vaccin een vaccinatiebewijs krijgen. In die afweging kan het wenselijk zijn dat deze groepen een testbewijs nodig hebben voor bepaalde activiteiten.

Vraag 7

Indien het lastig te achterhalen is of een buitenlands vaccinatiebewijs betrouwbaar is om te gebruiken als ctb, waarom zijn dergelijke bewijzen dan wel afdoende om na het binnenreizen in Nederland vrijgesteld te worden van een quarantaineplicht?

Antwoord 7

Vrijstelling van quarantaineplicht na het binnenreizen van Nederland is niet vergelijkbaar met het deelnemen aan activiteiten waarvoor het coronatoegangsbewijs in Nederland geldt. Dit zijn activiteiten waar een groter risico op Covid-besmetting bestaat en om die reden is controle van de betrouwbaarheid van het eraan ten grondslag liggende bewijs van groter belang.

Vraag 8

Waarom zijn na de brede inzet van het ctb op 25 september jongstleden, naast Utrecht, niet andere locaties geopend waar mensen terecht kunnen om een coronatoegangsbewijs aan te maken als ze in het buitenland gevaccineerd zijn?

Antwoord 8

De eerste GGD-locatie in Utrecht is eind juli geopend als service voor mensen die buiten de EU zijn gevaccineerd en een Nederlandse nationaliteit hebben of in Nederland woonachtig zijn. Vanwege de specifieke kennis die nodig is om alle mogelijke buitenlandse vaccinatiebewijzen te checken, is ervoor gekozen om centraal deze service aan te bieden. Op de locatie Utrecht zijn inmiddels ongeveer 24.000 mensen geholpen.

Het openen van eventueel meer locaties vereist voorbereidingen op onder meer het gebied van organisatie, ICT en het beperken van fraudegevoeligheid. De GGD regio Groningen treft voorbereidingen om in de tweede helft van oktober naast de GGD regio Utrecht ook deze specifieke service aan te bieden. Een daartoe strekkende ministeriële spoedregeling voor het DCC en een wijziging van de Tijdelijke regeling maatregelen COVID-19 voor het CTB, zijn momenteel in voorbereiding en liggen bij de Kamer voor, respectievelijk ter informatie en in nahang.

Gelet op de specifieke benodigde kennis voor het beoordelen van buitenlandse vaccinatiebewijzen en het omzetten daarvan in een DCC/Ctb, ligt het in de rede deze beoordeling te concentreren tot een beperkt aantal locaties en niet te kiezen voor een grootschalige uitrol. Er wordt verkend of naast de GGD regio's Utrecht en Groningen nog een enkele locatie kan worden toegevoegd.

Vraag 9

Bent u het eens met de stelling dat er komende periode een toename te verwachten is van toeristen, familieleden, internationale studenten en andere reizigers die van buiten Europa Nederland binnenkomen met een vaccinatie-

bewijs, met name omdat het EU-inreisverbod niet geldt voor gevaccineerden en er bilaterale afspraken komen? Zo ja, kunt u per direct zorgdragen, en de GGD GHOR hiertoe opdracht geven, om op Schiphol en andere grote steden een locatie te openen zodat volledig gevaccineerde bezoekers alhier, eventueel tegen betaling van de kostprijs, een coronatoegangsbewijs kunnen krijgen in plaats van dat zij op kosten van de Nederlandse belastingbetaler elke 24 uur een test moeten doen?

Antwoord 9

Er wordt inderdaad verwacht dat, aangezien gevaccineerden zijn uitgezonderd op het Europees inreisverbod en de quarantaineplicht die geldt voor reizigers uit zeer hoogrisicogebieden, de reisebewegingen met landen buiten de Europese Unie zullen toenemen. Het betreft een in potentie omvangrijke doelgroep waardoor in de uitvoering een dergelijke voorziening niet zonder meer te realiseren is. Afhankelijk van de wijze waarop een dergelijke voorziening wordt ingericht, is een aanpassing van de Tijdelijke regeling maatregelen en mogelijk een wijziging van de Wpg vereist. De borging van veilige gegevensoverdracht en het beperken van fraudegevoeligheid in de controle van vaccinatiebewijzen en in de systemen zijn daarbij aspecten die nadrukkelijk aandacht vragen. Daarnaast is er ook sprake van een kostenafweging, net zoals dat bijvoorbeeld de inzet van GGD-locaties in de regio Utrecht ook kosten met zich meebrengen (voor ieder consult wordt daar ongeveer 15 minuten uitgetrokken). Niettemin zie ik mede op basis van ervaringen uit andere EU-landen hoe met deze doelgroep om te gaan en of er een voorziening anders dan testen te realiseren is.

Vraag 10

Kunt u tot slot reageren op de vier onderhands doorgezonden casussen: a. extreem lange wachttijden aan de telefoon om een papieren QR-code te bemachtigen, b. een eerste prik in Frankrijk heeft ontvangen, de tweede in Nederland maar geen mogelijkheid heeft om de eerste prik te registreren, c. Nederlanders die tweemaal buiten Nederland maar in de EU gevaccineerd zijn, en in het EU-land van de laatste vaccinatie hun COVID bewijs moeten aanvragen en dat niet vanuit Nederland kunnen doen, d. als men in het land van vaccinatie een QR-code heeft kunnen bemachtigen, maar deze niet kan worden gebruikt in de Nederlandse CoronaCheck-app.

Antwoord 10a

Mensen die niet digitaal vaardig zijn, kunnen op verschillende manieren een coronabewijs verkrijgen. Ze kunnen hulp vragen aan familie, vrienden of een buur. Daarnaast hebben veel bibliotheken het Informatiepunt Digitale Overheid; zij begeleiden mensen bij het online aanmaken van een coronabewijs. Mocht dit allemaal geen uitkomst bieden, dan kan deze doelgroep gebruikmaken van een speciale route waarbij telefonisch een papieren bewijs kan worden aangevraagd dat vervolgens per post wordt toegestuurd. Voor de aankondiging van de nieuwe maatregelen (die 25 september zijn ingegaan) betrof het ongeveer 300 telefoontjes per dag van mensen die via deze route een dergelijk papieren bewijs wilden aanvragen. Vanaf 13 september (een dag voor de persconferentie) is dit aantal fors gestegen naar duizenden telefoontjes per dag die bij de verschillende helpdesks binnenkomen en worden doorverbonden.

Om aan deze toegenomen vraag te voldoen is de capaciteit van alle helpdesks opgeschaald. Verder is ook de toegankelijkheid van de geautomatiseerde aanvraag binnen deze route vergroot. Bij het bellen van de CoronaCheck Helpdesk kunnen mensen in het keuzemenu direct kiezen voor doorverbinding naar de geautomatiseerde aanvraagroute van een papieren bewijs. Zij hoeven dan niet te wachten op een medewerker die hen doorverbint.

Daarnaast is ook de communicatie over de geautomatiseerde aanvraagroute aangepast, zodat mensen beter zijn voorbereid en geen hulp van een helpdeskmedewerker nodig hebben. Tot slot is de ondersteuning bij de bibliotheken verder uitgebreid. Naast hulp bij de online aanvraag van een coronabewijs, bieden zij nu ook hulp bij de aanvraag via de hierboven beschreven speciale «papieren» route.

Antwoord 10b

GGD GHOR Nederland heeft laten weten bereid te zijn de groep mensen die een eerste prik in het buitenland (binnen óf buiten de EU) en een tweede prik bij de GGD heeft ontvangen, te willen helpen. Daarvoor wordt op dit moment een online oplossing ontwikkeld en getest. De verwachting is dat deze oplossing medio oktober beschikbaar komt. Tot die tijd bekijkt de GGD hoe zeer urgente gevallen met maatwerk kunnen worden geholpen.

Antwoord 10c

Alle Europese landen zijn volgens de EU-verordening verplicht om automatisch of op verzoek een DCC uit te geven aan mensen die in hun land zijn gevaccineerd. Dit gebeurt echter niet in alle gevallen. Inmiddels is het vraagstuk van (wederzijdse) afgifte van DCC's door lidstaten binnen de EU aan mensen die in een ander lidstaat zijn gevaccineerd ook door Nederland ter bespreking ingebracht in het eHealth Network. Dit om mogelijk tot een gezamenlijke oplossing te komen. Meer lidstaten lopen tegen dit vraagstuk aan. Voor mensen die in Nederland wonen of werkzaam zijn en om deze reden geen coronatoegangsbewijs hebben, verken ik thans of en zo ja hoe, binnen de juridische en technische mogelijkheden die er zijn, een oplossing geboden kan worden.

Antwoord 10d

In het geval van bovengenoemde casus zijn verschillende situaties denkbaar. Nederlandse burgers die in een andere EU lidstaat zijn gevaccineerd of personen afkomstig vanuit een andere EU lidstaat of ander land dat is aangesloten op het Europese DCC, kunnen voor toegang tot Nederlandse locaties en evenementen waarbij een coronatoegangsbewijs nodig is, gebruik maken van de in het land van vaccinatie uitgegeven QR-code. Dit niet in Nederland uitgegeven DCC kan niet worden ingeladen in de CoronaCheck-app, maar kan als het een DCC betreft wel op papier of digitaal worden gelezen door de CoronaCheck Scanner.

Personen die (deels) in het buitenland (buiten de EU) zijn gevaccineerd en een Nederlandse nationaliteit hebben of in Nederland woonachtig zijn, kunnen bij de GGD regio Utrecht terecht om op basis van een vaccinatiebewijs een Nederlands DCC of Ctb aan te vragen. Dit kan vervolgens in de CoronaCheck-app ingeladen worden.

Bewijzen die, tot slot, zijn uitgegeven door landen die niet gekoppeld zijn aan het DCC-systeem en ook niet de equivalentieprocedure hebben doorlopen, kunnen niet worden gelezen door de CoronaCheck Scanner-app. Het handelingsperspectief voor deze reizigers is zich te laten testen.

Vraag 11

Kunt u deze vragen zo spoedig mogelijk beantwoorden aangezien er ondanks het feit dat het ctb reeds breed is ingezet in Nederland, er nog altijd mensen zijn die niet in aanmerking komen voor het ctb?

Antwoord 11

Ja.